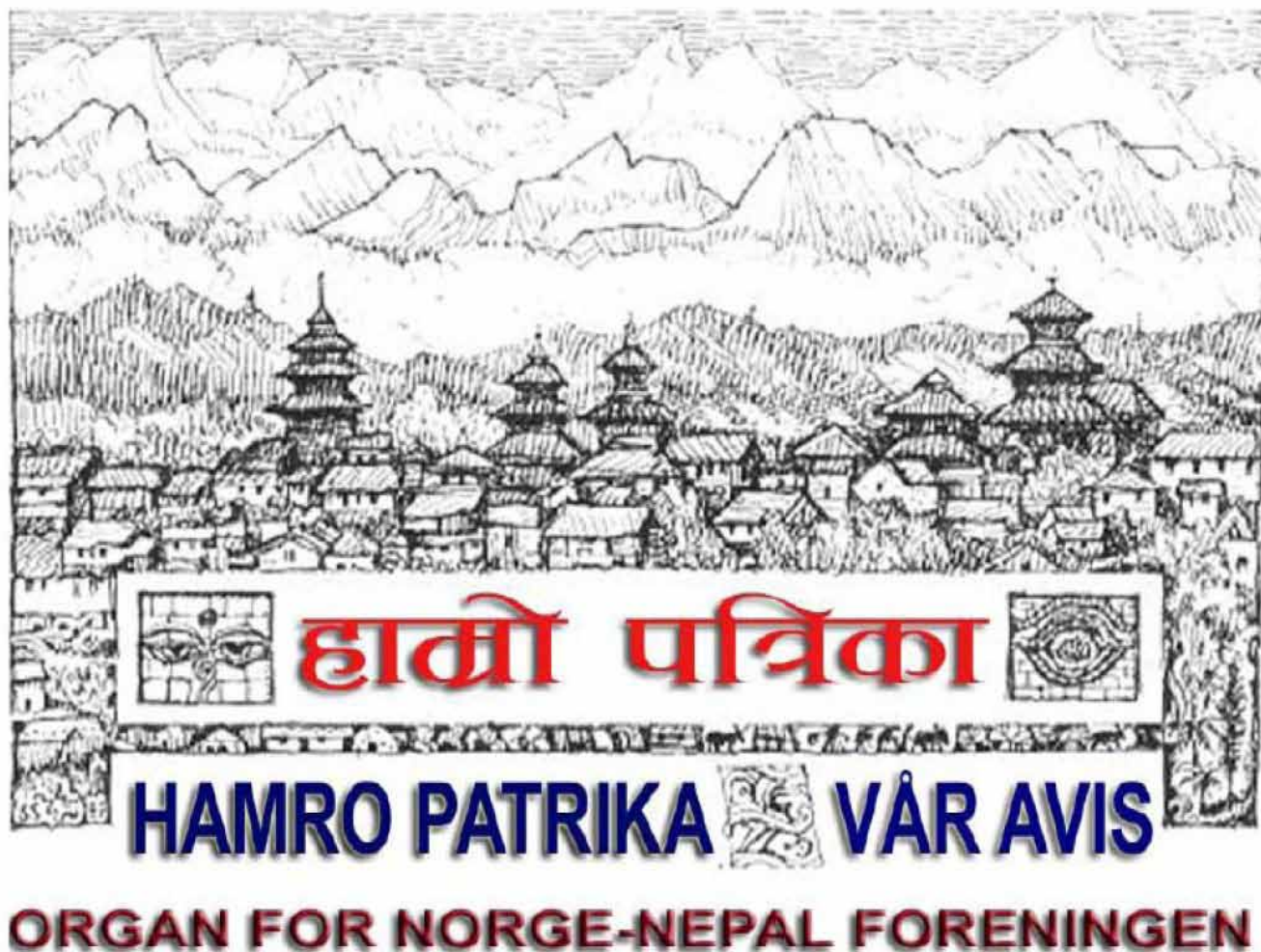

Nr. 4, DESEMBER 2013

ISSN 1891-0920

INNHold

Seminar 8. februar 2014: <i>Nepal – a democracy in progress</i>	3
Norske jenter produserer klær og smykker i Nepal	4
Pilgrims Book House	7
Vårt første møte med Nepal	9
Inger Lissanevich er død	15
Flere bilder fra fotokonkurransen	17
Hva har skjedd siden sist?	18

Forsiden: Tegning av Diwakar Chettri
Nepalitimes.com, #681, 15-21 November 2013

Hamro Patrika sendes med e-post til medlemmer som har betalt kontingenten.
Med et nummers forsinkelse legges det ut som en pdf fil på
Norge-Nepal foreningens hjemmeside: www.norge-nepal.no.
Kontingenten: Enkeltmedlem kr. 175, familie kr. 225, organisasjon kr. 350.
Usikker på om du har betalt kontingenten?
Kontakt kasserer Smita Malla: smitamalla@hotmail.com

Redaksjon: Marit Bakke

Norge-Nepalforeningens logo: Stein Fossum

Layout: Manohar Pradhan

Forsidetegningen: Sigmund Setreng

NEPAL – a democracy in progress

Seminar Saturday February 8th, 2014

The election of members to the new Constituent Assembly in Nepal was held as planned on November 19th. What does this imply for the democratization process in Nepal? The Norway-Nepal Association is happy to invite members and others to an open seminar to learn about, and to discuss, the current situation and the road ahead.

We are fortunate to have excellent presenters. **Kunda Dixit**, editor and publisher of Nepali Times, gives first hand perspectives on what the election campaign and the election itself tell us about how democratic Nepal has become and what the future may bring. Nepali women have been very important in the democratization process, and **Marit Haug**, senior researcher at NIBR, reports from a project about this. **Kåre Vollan** is an expert on election systems in Nepal, and, for several years, has served as an advisor to the government of Nepal. Vollan is among the very best to clarify the intricacies of the recent election and the challenge of writing the new constitution, and we hope he will be in Norway for the seminar. From talks at previous events in the Norway-Nepal Association, we know that these presenters will give us facts and food for thought - Dixit and Haug participated in our 25th Anniversary seminar in 2009 (see *Hamro Patrika* no. 5, 2009) and at a NNA meeting in November 2008, Vollan spoke about voters' power and inclusion (*Hamro Patrika*, no. 3, 2008).

The seminar is organized in collaboration with the Non-Resident Nepali Association (NRNA), Norway. We are very grateful that the seminar is supported with a grant from Stiftelsen Fritt Ord, and that Faglitterær Forfatter- og Oversetterforening provides meeting facilities free of charge.

Time: Saturday February 8th, 2014, from 11.00 to 15.00. Nepali snacks will be served during lunch break.

Place: Uranienborgveien 2 (entrance from Parkveien), Oslo. Second floor.

Registration opening will be announced in beginning of January 2014.

**WE LOOK FORWARD TO AN INSPIRING SEMINAR
PLEASE INFORM FRIENDS AND PEOPLE YOU THINK MIGHT BE INTERESTED**

The Norway-Nepal Association board

Norske jenter produserer klær og smykker i Nepal

Karoline Hestnes og Anne-Marthe Fossum smilte bredt sammen med Rajan Maharjan: “Her ser du realiseringen av vår drøm om å skape en bærekraftig produksjon med fokus på bruk av tradisjonelle håndverksteknikker i Nepal.”

Første gang jeg hørte om drømmen og planene var da A/BARENESS inviterte Norge-Nepalforeningen til lanseringen av deres produkter i Oslo den 7. mai i år. I oktober fikk jeg så anledning til å se nærmere på det de hadde satt igang. Like ved Patan Durbar Square har Karoline og Anne-Marthe to virksomheter. Metallverkstedet *Handcraft* har eksistert i mange år og der fant de en samarbeidspartner for produksjonen av smykker. Like i nærheten ligger strikkefabrikken, kalt *Yala Knit*.

I verkstedet formes forskjellige metaller til vakre smykker. Den daglige lederen, Pravin Chitrakar, er opptatt av å erstatte den tradisjonelle hierarkiske måten å drive en bedrift på med en horisontal struktur. Blant annet lærer Pravin opp Rajan Maharjan (22 år) slik at han kan ta mer og mer ansvar og etter hvert bli den sentrale kontaktpersonen for produksjonen. Karoline og Anne-Marthe kommuniserer jevnlig med Rajan på e-post og er glade for at han blir stadig mer selvstendig. Det satses også på å øke lagfølelsen og yrkesstoltheten hos de ansatte. Dette er viktig fordi Karoline og Anne-Marthe pendler mellom Nepal og Norge.

Karoline og Anne-Marthe sammen med Rajan Maharjan.

Smykkene lages i hyggelige omgivelser.

En arbeider former en metallbit.

Noen av smykkene.

Yala Knit ligger i et annet lokale i nærheten og der sitter hovedsakelig kvinner ved manuelle strikkemaskiner og lager en liten strikkekolleksjon.

Fra strikkefabrikken.

Foto: Karoline Hestnes.

Karoline og Anne-Marthe har kjent hverandre i 20 år og har jobbet i den norske motebransjen i 8 år hver for seg. For Anne-Marthe ble spiren lagt mens hun i tre år bodde i Nepal sammen med foreldrene, Stein og Wenche Fossum. Faren var flyver for FN og i mange år var begge foreldrene involvert i driften av Fossum Teppestudio med import av nepalske tepper til Norge. Nå skjer importen bare etter bestilling, blant annet leverte de nettopp tepper til den norske ambassaden i Katmandu.

Både Karoline og Anne-Marthe hadde alltid en drøm om å kunne reise til Nepal sammen. Fra 2010 til 2012 jobbet de, gjennom Det Norske Fredskorpset, i Nepal for moteskaperen Leila Hafzi (se *Hamro Patrika* nr. 1, 2008). På slutten av 2012 skulle de egentlig tilbake til Norge. I stedet bestemte de seg for å ta spranget fra en trygg tilværelse i Norge, sa opp jobbene og satset sparepengene på en virksomhet i Nepal.

Noen av klærne ble vist på lanseringen i mai.

Navnet A/BARENESS spiller på *awareness* - at produksjonen skal være etisk og miljøvennlig. Klærne lages av organiske tekstiler som ull, kasjmir og silke og smykkene lages av naturlige materialer som metaller, steiner, glass og ben. Inspirasjonen finner de i naturen i Himalaya, i Nepals kulturelle mangfold og tradisjonelle håndverk fusjonert med deres skandinaviske stilsans. Også posene som smykkene og klærne leveres i, visittkortene og merkelappene lages i Nepal. Bildene av produktene og modellene på hjemmesiden er tatt av nepalske fotografer og nettsiden er utviklet av et indisk firma. I galleriet *Yala* kan du kjøpe de vakre smykkene.

Karoline og Anne-Marthe har allerede fått innpass i noen butikker i Norge (blant annet i Oslo og på Nesodden). De jobber kontinuerlig med å utvide kontakten med forhandlere i Norge og vil ha møter med flere av disse mens de nå er hjemme til slutten av desember. På sikt er det planer om å lansere A/BARENESS utenfor Norge. I tillegg har de en egen nettbutikk.

Det er flere kvinner i bedriftens ledelse, blant annet Roshani som er sekretær med ansvar for ordrer og forsendelser av varer til Norge. "Det er veldig mange flinke folk innen ulike felt i Nepal og vi er opptatt av å sysselsette flest mulig og vise andre alt som rører seg av potensiale i Nepal", sier Karoline og Anne-Marthe.

Fra Maya Universe Academy.

Kilde: abareness.blogspot.no/2013/05/m-y-l-o-v-e-maya-means-love-in-nepali

Mayabarna ved vannkranen.

Foto: Anne-Marthe Fossum

A/BARENESS handler om mere enn smykker og klær. 5 kroner av hvert salg går direkte inn i et samarbeidsprosjekt med den Katmandu-baserte bedriften *Smart Paani* (smart vann) for å installere nødvendig utstyr for oppsamling og filtrering av regnvann til rent drikkevann ved Maya Universe Academy. Maya er den første gratis privatskolen for barn i Nepal og ligger i Tahanu, Damauli. Barna får gratis skolegang mot at familiemedlemmer bidrar med ulike oppgaver ved skolen to ganger i måneden, f.eks. bære vann fra den nærmeste tappekranen som er drøye 10 minutters gange fra skolen, matlaging og utbygging av skolebygningen.

NB! I desember kan du handle A/BARENESS produkter i Oslo.

Lørdag 14. og 21. desember kl. 12-18, og søndag 15. og 22. desember kl. 13-17 har Karoline og Anne-Marthe butikk i Clou hårsalong, Youngstorget 2 (på gateplan i basarhallen).

Les mer om A/BARENESS:

www.abareness.com

<http://abareness.blogspot.no/2013/10/teamwork.html>

<http://smartpaani.com/>

Tekst og foto: Marit Bakke

Pilgrims Book House

Natten til 16. mai i år brant Pilgrims Book House ned til grunnen. I Kathmandu Guest House's idylliske hage fortalte far Ramanand og datteren Elizabeth Tiwari at de først etter mange timer fikk vite om brannen. Da var det for sent.

Brannen startet i en bar/restaurant som lå på toppen av huset og skyldtes visstnok uforsiktighet. Ramanand kunne bare se på mens brannen varte i 18 timer. Reaksjonene fra folk både i og utenfor Nepal viste at det ikke bare var familien som var rystet. I en epost fra den nepalske forfatteren Manjushree Thapa (skrev blant annet *The Tutor of History* i 2001) sto det: "Saddened to learn that Pilgrims Book House in Thamel, which saved my sanity, burned down yesterday." Og fra Lonely Planet kom det "Very, very sad news ... The thought of them all [rare and out-of-print books] going up in flames is horrible." Nesten et halvt år senere er branntomten ryddet og bannere forteller historien.

Elizabeth og Ramanand Tiwari.

Branntomten.

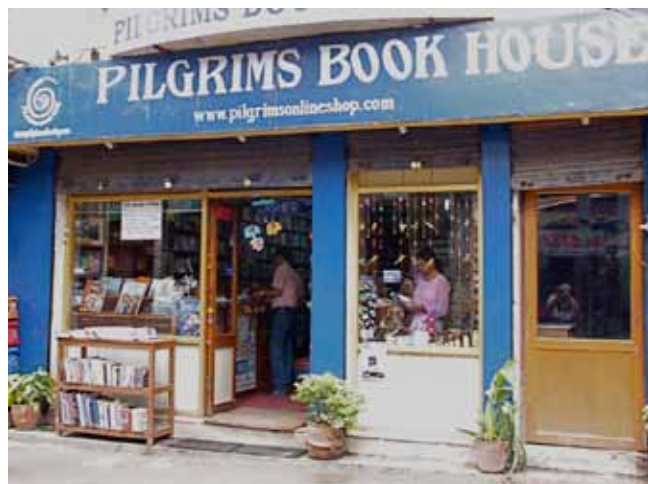

Natten til 16. mai brant Pilgrims.

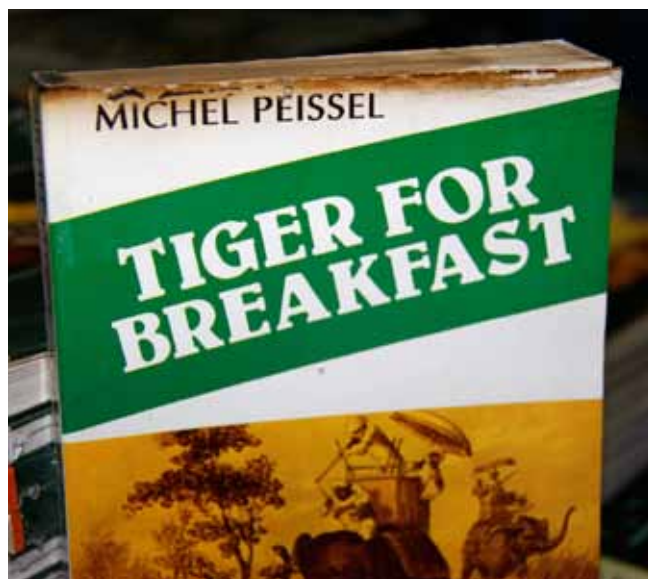
Ramanand ble født i Uttar Pradesh i India i 1956. Mens han studerte i Varanasi jobbet han i Universal Book Company og med erfaringene derfra startet han sin egen lille bokhandel. På slutten av 1970-årene var husleien blitt så høy at han og familien stengte bokhandelen og flyttet til Pokhara. Kundekretsen omfattet blant annet hippiene som ønsket ro i sjelen og søkte kunnskap om psykedeliske stoffer. På begynnelsen av 1980-årene flyttet familien til Katmandu og startet Pilgrims Book House. I løpet av en 30-års periode ble 30 rom fylt med bøker, kunst, håndverk, urter og mye annet som fristet turistene. Her var det godbiter for bokelskere og hagekafeen Feed'n Read bød på god mat.

Et banner utenfor branntomten inviterer kundene til Pilgrims i JP Road.

En annen datter, Kahani

En av bøkene som ble reddet.

Den 16. mai var det slutt. Heldigvis hadde familien et par år tidligere åpnet en avdeling i nærheten, i JP Road, og unngikk dermed å måtte begynne helt på bar bakke. Det er godt å vite at vi fortsatt kan oppsøke Pilgrims Book House når vi er i Katmandu.

Tekst og foto: Marit Bakke

Vårt første møte med Nepal

Fulle av nysjerrighet og forventninger landet vi i Katmandu den 1. oktober. “Vi” er Torill og Ken, og dette var Torills presang til Ken på hans 70 årsdag, noe han hadde ønsket seg lenge. Turen var godt planlagt sammen med Torills kusine som hadde vært i Nepal utallige ganger.

Vi ble møtt av et yrende liv på flyplassen og det ble en øredøvende biltur med tuting på vei til hotellet. Noe annet enn en drosjetur i Oslo!! Øynene ble store ved synet av bygninger og gater. Så uferdig, rotete og skittent over alt. Vanvittig trafikk med biler, motorsykler og folk. Helt kaotisk i våre øyne, men etter hvert så vi hvor smidig alle føyet seg inn i kaoset. På Hotel Utse ble vi møtt med et varmt “namaste” av Diki som eier hotellet sammen med ektemannen Ugen. Dette ble vår base inntil trekket i Langtang.

Thamel var spennende med trange gater og yrende butikkliv, mange i mørke små lokaler. Fint å slippe altfor pågående butikkselgere som i India og land i Midt-Østen. Her var det mer avslappende og hyggelig å handle, blant annet lekre og billige kashmirsjal. Med kusine Marit som guide fant vi spennende spisesteder, nesten alle godt gjemt i sidegater. Maten var fortreffelig. Deilig daal bhat, men også mye annet - ja, flere retter enn vi hadde trodd, velsmakende og utrolig billig for våre lommebøker.

Midt i alt bråk og kaos åpenbarte en perle seg, Garden of Dreams. Som å komme inn i en annen verden, stille, rolig og vakkert. En stillhet og ro en ikke skulle tro var mulig midt i en så hektisk by. Her kunne man tilbringe timer, se og nyte vakre paviljonger, planter, trær og vannspeil. Og spise deilig mat i den vakre restauranten. Et “must” i Katmandu.

Paviljongen med restauranten i Garden of Dreams. Foto: Marit Bakke

Katmandudalen er fylt av vakre templer og stupaer. Templene med fargerike utsmykninger og treskjæringsmønstre, flotte skulpturer av guder og fabeldyr er imponerende. Særlig ble vi glade i Baktaphur fordi den er mindre og roligere enn Katmandu. Durbar Square var en opplevelse med de forskjellige templene, det var også plassen der kjeramikerne jobbet med dreining og tørking av leirkrukker i tusenvis. Ved siden av satt kvinner og rensket og tørket ris mens barn, høner og kyllinger løp omkring. På kafeen med utsikt til “elefant”-templet hadde vi lunch med Chhavi, en av Marits

mange nepalske venner. Han og vennen Dinesh fortalte om prosjekter for å få sanitære offentlige toaletter og sammen diskuterte vi forskjellige tiltak.

I Durbar Square i Patan møtte vi et opptog med masse feststemte mennesker i flotte drakter. Det viste seg å være feiring av en kvinne som fyllte 88 år og nå ble hun trukket rundt i en "gullvogn". Slik feirer de når de fyller 78, 88, og 98 år!

Feiring av en 88 års dag i Patan.

Foto: Marit Bakke

I Pashupatinath fikk vi et sterkt innblikk i hinduenes begravelseritualer, langt fra det vi er vant med. Langs den hellige Bagmati-elven var det mange plasser for likbrenning. Inntrykket ble forsterket ved

Stupaen i Bodnath er blant verdens største og var virkelig imponerende. I det vakre Shechen-klostret like ved var vi så heldige å oppleve hundrevis av mennesker som var samlet foran templet til én av åtte dagers religiøse seremonier under Dashain. For oss er buddismen fantastisk fargerik med den rike utsmykningen i templene, bønnehjulene i mange størrelser, samt munkene i alle aldre i sine fargerike drakter.

Stupaen i Bodnath.

Foto: Marit Bakke

Shechen-klostret under seremonien.

Foto: Marit Bakke

synet av en liten gutt som koste seg og badet i elven like utenfor der de vasket et lik før brenning. Også underlig å se de hellige mennene rundt i tempelområdet.

Gutt i Bagmati-elven.

Foto: Torill Ross

At landet er fattig ble mer merkbart da vi reiste utenfor Katmandudalen. Landskapet var vakkert med risterrasser over alt. Innhøstingen var igang - ingen maskiner, kun menneskekraft, bøyde rygger med sigd som la risen i flotte mønstre på jordene. I landsbyene hentet kvinner og barn vann ved vannpostene der også klær ble vasket og skurt på steiner. Ingen selvfølge med innlagt vann her. Det gjenspeiler seg i klær som ofte er temmelig skitne og barna er heller ikke alltid nyvasket som vi er vandt

med. Ikke rart at hodelus florerer. Tre småjenter satt i veikanten og avluset hverandre!

I løpet av turen ble vi klar over at Nepal har mange folkeslag, for folk så så forskjellige ut. Mange flotte ansikter! Sterke må de være som må bo og arbeide i dette bratte landskapet hvor de dyrker det mest av det de spiser.” De er født i oppoverbakke”.

Hun kikket opp fra reddikbunkene.

Foto: Marit Bakke

Risterrasser i morgenlyset.

Foto: Marit Bakke

På en seks dagers tur til Langtang fikk vi mange uforglemmelige inntrykk. Veiene er et kapittel for seg. Vi er aldri blitt ristet så mye på en biltur noen gang. Smale, svingete og dårlige veier, steder hvor veien var feid vekk av ras under monsunregnet, hjelp! Man lurer på hvorfor de ikke bygger bedre og sikrere veier i dette landet, da gatene i Katmandu også ofte er i en elendig forfatning. Men det er enkelt å si for oss som sitter på en gylden gren ... Ser man seg om i landet er det mye som mangler og landet er fattig, og da er det nok viktigere at skoler, hygiene og helse prioriteres.

Vi brukte 7 timer på 190 km fra Katmandu til Shyaphru Besi.

Foto: Ken Ross

Det var overraskende at stien hadde så mange trapper.

Foto: Ken Ross

I lodgenes kjøkken var det imponerende orden. Foto: Ken Ross

Fjellturen gikk fra Shyaphru Besi til Kyanjin Gumba og tilbake, opp og ned, litt bortover, ned og opp. Aldri har vi gått så mye oppover for å komme ned fra fjellet, slik vi gjorde tilbake til Shyaphru Besi. Vandringsen gikk gjennom skog der apekatter lekte i trærne, langs dundrende elver og fosser, og i brede daler med utsikt til 6000-7000 meter høye topper. Om kvelden spiste vi daal bhat, momo, stekt ris eller pizza sammen med trekkere fra mange nasjoner. I lodgene så vi også hvor fantastisk flinke barna var til å hjelpe foreldrene som driftet stedene. Barna var hjemme med skolefri for å feire Dashain, men helt fri hadde de ikke, for de serverte, ryddet og vasket med store smil, og de snakket bra engelsk så det var lett å få kontakt.

Langtang Village i sikte.

Foto: Marit Bakke

Toppene stikker frem blant skyene.

Foto: Marit Bakke

“DHL” kalte vi porterne som fraktet alle varene som skulle opp til lodgene, pluss bagasjen for turistene. Noen utrolig flotte, sterke unge menn, og noen jenter, løp som gaseller opp og ned de bratte steintrappene med 20-30 kg på ryggen. Enkelte hadde kun plastsandaler på føttene! Dette er et fattig folk, så derfor er det så viktig at vi som er turister bruker disse og guidene på trekkene våre. For det første er det trygt for oss, men ikke minst er det en viktig inntektskilde for dem.

Bærere i full fart.

Foto: Marit Bakke

I Langtang fikk vi se menneskene på nærmere hold enn i Katmandu. Vi var nær Tibet, så i Shyaphru Besi bar de fleste kvinnene sine drakter, lange skjørt med vevet forkle bak og et tørkle snurret rundt hodet. All slags vask foregikk på fortauet eller i gresset utenfor huset hvor høner, gjeiter og kuer vandret rundt. Ved vevstolen på fortauet arbeidet en kvinne nesten uten stans og stadig så jeg kvinner som strikket eller spant garn på vei til og fra hjemmene. Barna løp og lekte som barn gjør, men de fleste kunne trengt en god vask! Mange unge menn som tydelig var arbeidsløse vandret rundt eller kjørte frem og tilbake på motorsykler.

I løpet av våre tre uker i Nepal møtte vi heldigvis mange som har engasjert seg med stort mot og upåklagelig arbeidslyst. Chhavi er allerede nevnt. En ettermiddag tok David Durkan oss med til Nagarjun

Skolegården.

Secondary School som ligger i Goldhunga i utkanten av Katmandu. En stolt rektor, Prabhuram Nepal, viste oss to klasserom og en flott skolegård i betong hvor det før var bare gjørme. Dagen ble avsluttet med daal bhat hos Uttam Phuyal som er Davids lokale høyre hånd for skolens drift, ved siden av jobben som Operation Manager på Kathmandu Guest House.

Et klasserom.

Rektor Prabhuram Nepal.

Foto: Marit Bakke

I Patan møtte vi også to flotte norske jenter som designer klær og smykker som blir produsert i Katmandu og selges i Norge. 5 kroner av hvert salg går til et prosjekt med en skole utenfor Katmandu - et flott initiativ! (Les mer i artikkelen "Norske jenter produserer klær og smykker i Nepal" i dette HP).

I løpet av de tre ukene fikk vi et lite innblikk i et fantastisk land med rik kultur og unike fjell og landskap. Men her trengs mye hjelp og støtte og denne opplevelsesturen fikk oss virkelig til å sette pris på alle de godene vi tar for gitt her hjemme. En opplevelse til ettertanke, men med fantastiske minner om folk, natur og kulturarv.

Torill og Ken Ross

Apekatter i Langtang.

Foto: Marit Bakke

Fontene fra Licchavi-perioden i Lalitpur.

Foto: Marit Bakke

Inger Lissanevich er død

Inger Lissanevich i 2011.

Foto: Marit Bakke

Det er med vemod at HP bringer nyheten om at Inger Lissanevich døde den 4. november i år, 85 år gammel. Sammen med den legendariske Boris kom hun til Nepal i 1951 og bodde der helt til sin død. På Royal Hotel og senere på Yak og Yeti hadde hun hovedansvaret for driften og var vertinne for utallige sosiale arrangementer for Katmandus elite og prominente utlendinger, blant annet under jaktture i Tarai.

Da Boris døde i 1985 slo Inger seg ned i Bhaktapur der hun, sammen med Rabindra Puri, engasjerte seg i restaureringen av Newari arkitektur og bygging av skoler for jenter. Til det siste følte hun seg som dansk, men hadde et stort hjerte for Nepal. Med Ingers død er en inspirerende og engasjert person borte.

Les mer om Inger Lissanevich:

Hamro Patrika nr. 5, 2011, side 13-15.

Mark Liechty. "The Key to an Oriental World: Boris Lissanevich, Kathmandu's Royal Hotel, and the "Golden Age" of Tourism in Nepal." *Studies in Nepali History and Society*, Vol. 15, No. 2, December 2010: 253-295.

Michel Peissel. 1966. *Tiger for Breakfast*. New Dehli: Time Books International.

Marit Bakke

Nedenfor er minneord som to nepalske aviser har skrevet om Inger Lissanevich.

Times

8 - 14 NOVEMBER 2013

Inger Lissanevitch, 85

Inger Lissanevitch, 85, passed away in her apartment in Bhaktapur on Monday afternoon. Inger was the widow of Boris, the Russian émigré who opened Nepal's first hotel in 1951.

The Danish met Boris at his 300 Club in Kolkata in the late 1940s. They were married in Copenhagen in December 1948 and returned immediately to India. In 1951, they relocated to Kathmandu following the downfall of the Rana regime and the return from exile of their friend, King Tribhuvan.

Boris opened The Royal Hotel in what is now the Election Commission offices in central Kathmandu. He persuaded Tribhuvan to issue the first tourist visas to Nepal and played host to a range of famous mountaineers and dignitaries and even orchestrated the state visit of Queen Elizabeth and Prince Philip to Nepal in 1961.

While Boris - who was

more than 20 years her senior - pursued his ever-fanciful business interests, Inger looked after their four children and was popular with the hotel's guests, including author Han Suyin, whose novel, *The Mountain is Young* featured a character based on her, in which she was described as a 'Nordic goddess'.

"In the 15 years we have been married, I have only spent two evenings alone with him," she told author Michel Peissel for his memoir-cum-biography of Boris, *Tiger for Breakfast*.

Inger played another important role in the day-to-day running of the family and hotel: that of Boris's long-suffering accountant. "He was a terrible businessman," she told me in an interview in 2011, "he didn't think about money at all, so that was left to me." Her affection for her husband was impossible to dispute, however, and was rivalled only by that which she felt for her beloved Kathmandu.

After Boris' passing in 1985, Inger continued to live in Nepal and after suffering a robbery, moved to Bhaktapur. She preferred the comparatively

quiet atmosphere there to the bustle of the capital, where the rapid, unplanned urbanisation of the city left her pining for the intricate Newari architecture that had once dominated the city.

In the final years of her life, Inger lived independently with the care of architect Rabin Puri, who she became friends with in 2002. She described Puri as 'the second most fascinating man I've ever met' - after Boris of course - and it was with his family and her friends that she spent the evening of Laxmi Puja at a private party in Bhaktapur.

She died of a suspected stroke the following day. Inger is survived by her three sons: Mishka, Alexander, and Nicolas and their families. She was cremated at Pashupatinath on Thursday.

Colin Cooper

A memorial service will be held at the British cemetery in Lainchour on Sunday at 3pm.

THE HIMALAYAN TIMES, SATURDAY, NOVEMBER 16, 2013

In Memory of

Date of Birth:
Feb 5, 1928

Demise:
Nov 4, 2013

Late Mrs. Inger Lissanevitch

Nepal Tourism Board is deeply saddened by the demise of **Inger Lissanevitch**, widow of Late Boris Lissanevitch who opened Nepal's first hotel named Royal Hotel in 1951. Together with Boris, Inger made Nepal her home and contributed substantially to the hospitality industry and heritage conservation. Nepal Tourism Board acknowledges the contribution made by Boris, Inger and their family in the development and promotion of Nepal's equally at home and abroad.

We express our heartfelt condolences to the bereaved family

Subash Niroula
Acting CEO
&
all staff Members
Nepal Tourism Board

Bilder fra fotokonkurransen

I forbindelse med utstillingen i februar med fotografier fra den nepalske Chitrakar-samlingen utlyste Norge-Nepalforeningen fotokonkurransen "Katmandu før og nå". De tre vinnerne ble annonsert i HP nr. 2, 2013. I HP nr. 3 viste vi fire av de andre bildene som ble sendt inn til konkurransen. Nedenfor er fire nye.

Tordis Korvald: Keramikk tørker i Bhaktapur.

Fredrik Pettersen

Ole Sylte: Er jeg ikke fin?

Marit Bakke: Munker og telys i Thamel.

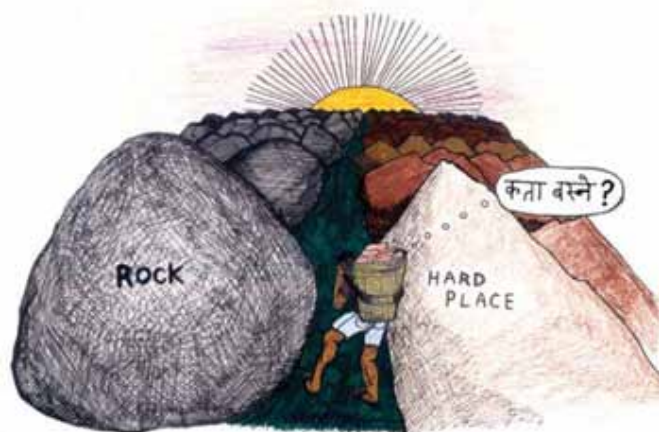
Hva har skjedd siden sist?

Valget

Det er en stor lettelse at valget ble avholdt som planlagt den 19. november. Mange hevdet at det bare ville være en symbolsk begivenhet, et tegn på at noe skjedde, og etter press fra India. At 78 prosent av de 12.3 millioner registrerte velgerne avla stemme viser imidlertid den nepalske befolkningens store engasjement og ønsker om mere stabile politiske forhold! Helt til det siste forsøkte maoistene å sabotere valget ved å sprengte bomber under valgkampen og så å true med å boikotte opptellingen av stemmene. På vegne av sitt eget Jimmy Carter Center var tidligere president Jimmy Carter i Nepal som valgobservatør og få dager etter valgdagen møtte han Pushpa Kamal Dahal, maoistpartiets leder, om denne saken (nepalnews.com November 21). Dette kan ha bidratt til at maoistene trakk tilbake den varslede boikotten og at partiets nestleder, C.P. Gajurel, sa at partiet ville delta i den nye Constituent Assembly's (CA) arbeide med å skrive en ny grunnlov. Samtidig truet han med at "... if CPN-Maoist is not allowed to play the role required of the party through the CA and legislative assembly then we will take to the streets to carry out the same role." (nepalnews.com, November 26, 2013).

Til tross for maoistenes trussel om boikott gikk opptellingen av stemmene sin gang og nepalske medier offentliggjorde kontinuerlig resultater fra valgdistriktene. Ifølge valgordningen beregnes antall plasser i CA på tre måter: (1) Proporsjonalt på grunnlag av antall stemmer hvert parti har fått i hele landet (proportional representation PR); (2) På grunnlag av stemmene avgitt i enmannskretser (First-Past-The-Post/"the winner takes all"), (3) 26 representanter utnevnes av partiene på grunnlag av deres relative styrke i CA. Nepali Congress (NC) blir det største partiet med 196 plasser i CA (91 PR + 105), med kommunistpartiet (CPN(UML)) på en solid andreplass med 175 plasser (84 PR + 91). Maoistpartiet (UCPN(M)) ender på tredje plass med langt færre stemmer og 80 plasser (26 PR + 56) i CA - en stor tilbakegang fra seieren ved valget i 2008. Dahal var kandidat i et av Katmandus valgdistrikter og kom på tredje plass bak NC og UML. Det hjelper ikke på maoistenes omdømme at Dahal i lydopptak av en tale til maoist-kadrene sa: "... we are taking part in elections for the same objective, therefore we are still in battle and we must win this war at any cost. ... We are still at war comrades. ... Money, might, retribution, whatever it takes, we must win." (YouTube, 17th November). I PR-systemet ble det avgitt stemmer på ialt 122 partier og 31 partier får én eller flere representanter i CA (nepalitimes.com/Brief, November 28, 2013).

Election Commission (EC) har hatt ansvaret for planlegging og gjennomføring av valget, og den har fått ros for å gjøre den utfordrende jobben på en god måte. Over hele landet har det vært utenlandske valgobservatører, også noen fra Norge. Sammen med 13 andre partier har likevel maoistpartiet bedt EC om å undersøke mulig juks under valget.

Tegning: Jon Appel.

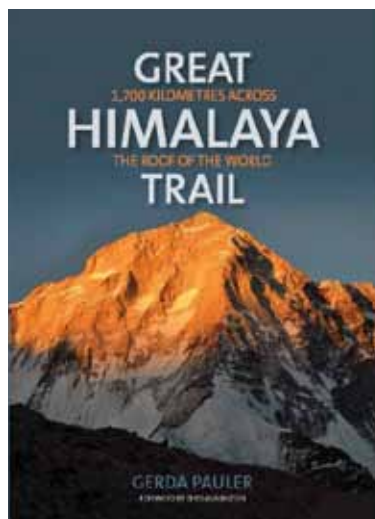
Kilde: Nepalitimes.com, # 682, 22-28 November, 2013.

Annen hvert år arrangeres en dokumentarfilm-festival, Film Southasia, i Katmandu. Under årets festival i oktober fikk en dokumentarfilm om borgerkrigen på Sri Lanka, *No Fire Zone*, ekstra oppmerksomhet. Noen få dager før den skulle vises nedla Sri Lankas ambassade forbud mot visningen. Arrangørene reagerte raskt og sørget for at den ble vist som en privat forestilling. Mange mennesker kom ikke inn i lokalet, så resultatet ble to ekstra forestillinger. Bedre reklame for en dramatisk og kontroversiell film kunne vel ikke arrangørene ønske seg!

Nye bøker

- *Second Suns* (Random House) av David Oliver Relin handler om Sanduk Ruit, opprinnelig fra landsbyen Olangchungola i Taplejung. Etter legeutdannelsen i India spesialiserte han seg som øyelege og etablerte Tilganga Institute of Ophthalmology som regnes blant de fremste øyesykehusene i Nepal.
- Viggo Brun har skrevet *Fired Earth. Brick, Kilns and Workers in Kathmandu Valley* (Himal Books 2013). I tillegg til en historisk beskrivelse av selve produksjonen av murstein tar boken også opp de sosiale og helsemessige forholdene for arbeiderne. Brun er født (1943) i Norge og var lektor i Sør-Østasiatiske studier (især Thailand) ved Københavns Universitet til han gikk av med pensjon i 2005.
- På Norge-Nepalforeningens møte den 25. september 2012 (se *Hamro Patrika* nr. 4, 2012) fortalte Gerda Pauler om sin 1650 km lange tur fra øst til vest i Nepal. Nå er boka om turen kommet:

GREAT HIMALAYA THE ROOF OF THE WORLD TRAIL

In 2012, Norwegian author Gerda Pauler set out to walk the length of the Himalayan Trail, the longest and highest trail in the world. This is a true story of a woman's journey across the roof of the world, from the snow-capped peaks of the Himalayas to the lush green valleys of the Indian subcontinent. The book is a collection of stories, photographs, and maps that tell the story of the trail and the people who live along it.

Gerda Pauler is a Norwegian author and journalist. She has written several books about travel and adventure. Her latest book, 'Great Himalaya', is a collection of stories, photographs, and maps that tell the story of the Himalayan Trail and the people who live along it.

ISBN 978-82-93244-00-0
9788293244000

Annet nytt

- I Changu Narayan, en landsby på en åsrygg over Bhaktapur ligger The Living Traditions Museum. Det er finansiert med midler fra *US Ambassadors Fund for Cultural Preservation* og private donorer og viser gjenstander fra nesten alle etniske grupper i Nepal. Noen av gjenstandene stammer fra Lichhavi perioden for 1.300 år siden (nepalitimes.com, 22-28 November 2013, #682).
- Buddha ble kanskje født tidligere enn antatt: 25. november skrev *New York Times* om engelske arkeologer som mener at utgravninger i Lumbini tyder på at Buddha ble født i det 6. århundre f. Kr., ikke i det 3. århundre (www.nytimes.com/2013/11/26/science).

Marit Bakke

Bikuber i fjellsiden i Langtang.

Foto: Marit Bakke